

ПРЕЗИДІЯ

ПОСТАНОВА

м. Київ

23.10.2019

№ П – 23 – 2

Про проекти законів «Про повну загальну середню освіту», реєстраційний № 0901, «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України», реєстраційний № 2144, та подальші дії організаційних ланок Профспілки в частині відстоювання трудових прав та інтересів педагогічних працівників

Президія ЦК Профспілки працівників освіти і науки відзначає, що Верховною Радою України ІХ скликання зареєстровано проект закону України «Про повну загальну середню освіту» за № 0901 від 29.08.2019, прийнятого Верховною Радою України VIII скликання в першому читанні 30.05.2019 року, реєстраційний №10204 від 05.04.2019.

Згідно з постановою Верховної Ради України від 30.05.2019 № 2731-VIII проект закону «Про повну загальну середню освіту» № 10204 прийнято за основу. Комітету Верховної Ради України з питань науки і освіти доручено доопрацювати зазначений законопроект з урахуванням зауважень і пропозицій суб'єктів права законодавчої ініціативи та внести його на розгляд Верховної Ради України у другому читанні.

За результатами розгляду законопроекту до другого читання рішенням Комітету питань науки і освіти від 10.07.2019 року рекомендовано Верховній Раді України проект Закону України «Про повну загальну середню освіту» № 10204 прийняти в другому читанні та в цілому як Закон.

За час його розгляду Робочою групою, створеною за рішенням від 15 травня 2019 року, до складу якої входили представники ЦК Профспілки, опрацьовано 487 пропозицій народних депутатів України, декотрими з яких враховано пропозиції ЦК Профспілки та від свого імені подано до зазначеного законопроекту з метою врегулювання в ньому трудових, соціально-економічних питань, недопущення звуження прав та інтересів працівників закладів загальної середньої освіти.

Через нечіткість законодавчої процедури розгляду законопроектів у період зміни складу Верховної Ради України розгляд законопроекту «Про повну

загальну середню освіту» № 0901 здійснюється без урахування напрацьованих Комітетом з питань науки і освіти попереднього скликання пропозицій від 11.07.2019 року.

ЦК Профспілки звернувся на початку вересня поточного року до Голови Верховної Ради України, голів фракцій політичних партій та груп у Верховній Раді України, 8 відповідних комітетів та особисто до 45 народних депутатів України, членів Комітету з питань освіти, науки та інновацій й інших, діяльність яких була пов'язана з освітньою галуззю, з вимогами внести від свого імені профспілкові пропозиції до законопроекту № 0901 та підтримати їх під час розгляду проекту закону «Про повну загальну середню освіту» у другому читанні.

За повідомленням секретаріату Робочої групи з доопрацювання проекту Закону «Про повну загальну середню освіту» (реєстр. № 0901 від 29.08.2019), створеної Комітетом з питань освіти, науки та інновацій у складі 43 представників, серед яких 2 представники Профспілки працівників освіти і науки України, завершено формування Порівняльної таблиці до другого читання проекту «Про повну загальну середню освіту» (реєстр. № 0901), до якого внесено 504 поправки народними депутатами України.

Пропозиції ЦК Профспілки до законопроекту враховано та внесено народними депутатами України І.М. Констанкевич та В.Є. Івченком.

За час опрацювання зазначеного законопроекту народними депутатами України внесено низку пропозицій, серед яких є значно відмінні від редакції, схваленої до другого читання Рішенням Комітету з питань науки і освіти попереднього складу Верховної Ради України.

Глибоке занепокоєння викликають пропозиції групи народних депутатів України щодо заборони спрямування освітньої субвенції на оплату праці педагогічних працівників гімназій, загальна кількість учнів в яких становить менше 50 осіб; ліцеїв, заснованих сільськими, селищними, міськими (міст з населенням менше 50 тисяч) радами; ліцеїв, загальна кількість учнів 10 - 12 класів в яких становить менше 300 осіб та здійснення оплати праці педагогічних працівників таких закладів освіти виключно за рахунок коштів їх засновників.

Передбачається антиконституційна норма про припинення до 1 липня 2020 року безстрокових трудових договорів з керівниками закладів загальної середньої освіти та одночасним укладенням з ними трудових договорів строком на шість років, а з керівниками, які отримують пенсію за віком, - на один рік без проведення конкурсу та звільнення їх у разі незгоди з продовженням трудових відносин на умовах строкового трудового договору. Аналогічна пропозиція про припинення трудових договорів передбачається стосовно педагогічних працівників, яким виплачується пенсія за віком, з одночасним укладенням з ними трудових договорів строком на один рік.

Поправкою 228 (Н.д. Совсун І.Р. та інші) пропонується встановити для вчителів та інших педагогічних працівників 40 годинний робочий на тиждень. Передбачається скасування доплат за класне керівництво, перевірку зошитів, за завідування навчальними майстернями та кабінетами, спортивними залами,

навчально-дослідними ділянками, музеями, кімнатами зберігання зброї, стрілецькими тирами, актовими залами, відділеннями, навчально-консультаційними пунктами, структурними підрозділами закладів освіти, керівництво методичними комісіями (об'єднаннями), за обслуговування комп'ютерної техніки, проведення позакласної роботи з фізичного виховання учнів, завідування бібліотекою, за бібліотечну роботу та роботу з бібліотечним фондом підручників.

Є наміри скасувати норми про встановлення педагогічного навантаження обсягом менше тарифної ставки за письмовою згодою вчителя.

Пропонується присвоєння лише педагогічного звання вчителя-методиста і тільки тим педагогічним працівникам, які займаються науковою та науково-методичною роботою, поширюють свій педагогічний досвід через публікації у професійних виданнях, проведення навчальних заходів та наставництво. Замість підвищення передбачається встановлення надбавки за це звання. Присвоєння педагогічного звання старшого вчителя не передбачається.

Планується скасування надбавок за вислугу років залежно від стажу педагогічної роботи, а також доплат за наукові ступені, вчені звання, за сертифікацію.

Поправкою 495 (Н.д. Совсун І.Р. та інші) передбачається вилучення положень частини 2 закону «Про освіту» стосовно встановлення посадового окладу педагогічного працівника найнижчої кваліфікаційної категорії в розмірі 3 мінімальних заробітних плат з наступною їх щонайменше 10 відсотковою диференціацією.

Внесено пропозиції про визначення порядку оплати праці педагогічних і науково-педагогічних працівників спеціальним законом.

Водночас поправкою 228 пропонується диференціація посадових окладів вчителів, за II категорію - підвищення на 25%, за першу - на 30% а за вищу - на 40%, без унормування питання, яким має бути посадовий оклад вчителя без категорії, а саме вчителя-інтерна.

В умовах реалізації чинного законодавства у повному обсязі зазначені нововведення призведуть до зниження рівня заробітної плати вчителів, основу якої становлять посадові оклади та ставки заробітної плати, а також надбавки за вислугу років, підвищення за почесні звання та оплата за виконання вчителями додаткових видів педагогічної роботи, що визначаються від цих окладів.

Планується створення та утримання пансіонів та припинення створення освітніх округів.

Поправкою 483 (Н.д. Колебошин С.В.) пропонується з 2020 року припинити набір до санаторних шкіл (шкіл-інтернатів) та протягом одного року забезпечити зміну цього типу закладів на ліцеї з обов'язковим збереженням у їх складі таких пансіонів, а з 1 вересня 2024 року забезпечувати ліцеями здобуття виключно профільної середньої освіти.

Пропонується припинити за рахунок освітньої субвенції фінансування:

з 1 вересня 2020 року – гімназій та інших закладів загальної середньої освіти I-II ступеня, загальна кількість учнів в яких становить менше 30 осіб;

з 1 вересня 2021 року – гімназій та інших закладів загальної середньої освіти I-II ступеня, загальна кількість учнів в яких становить менше 40 осіб;

з 1 вересня 2022 року – гімназій та інших закладів загальної середньої освіти I-II ступеня, загальна кількість учнів в яких становить менше 50 осіб;

з 1 вересня 2025 року – ліцеїв та інших закладів загальної середньої освіти I-III і II-III ступенів, заснованих сільськими, селищними, міськими (міст з населенням менше 50 тисяч) радами;

з 1 вересня 2027 року – ліцеїв, загальна кількість учнів 10 - 12 класів в яких становить менше 300 осіб.

Такі ж пропозиції внесено Міністерством освіти і науки до законопроекту «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України), реєстраційний № 2144 від 16.09.2019, внесеним Кабінетом Міністрів України.

Скасування державного субсидіювання здобуття повної загальної середньої освіти призведе до закриття впродовж трьох років 3427 шкіл, у кожній з яких працює щонайменше 5-6 учителів, а отже до звільнення понад 20 тисяч педагогів та збільшення числа безробітних, серед яких висококваліфіковані, досвідчені, затребувані громадами педагоги.

Натомість передбачається забезпечувати освітньою субвенцією приватні заклади загальної середньої освіти з такою ж наповнюваністю учнів, що підтверджує нерівні підходи до питань фінансового забезпечення комунальних та приватних закладів, хибну політику, що спрямована на розширення платного здобуття повної загальної середньої освіти.

Робоча група з доопрацювання проекту Закону «Про повну загальну середню освіту» Комітету з питань освіти, науки та інновацій даний час продовжує обговорення пропозицій народних депутатів України для їх схвалення та подання Комітетом на розгляд Верховної Ради України.

Президія ЦК Профспілки працівників освіти і науки України постановляє:

1. Висловити категоричний протест прийняттю Закону України «Про повну загальну середню освіту» з нормами, що загрожують порушенню прав на працю педагогічних працівників, звуженню трудових і соціально-економічних прав та інтересів працівників закладів загальної середньої освіти, життю та здоров'ю дітей та інших учасників навчально-виховного процесу, а також такими, що спрямовані на перекладання на місцеві бюджети загальнодержавних функцій освіти та унеможливлення реалізації прав громадян на доступність і безоплатність повної загальної середньої освіти, особливо у сільській місцевості, яка є обов'язковою незалежно від місця проживання та гарантується статтею 53 Конституції України.

2. Вважати неприпустимим запровадження для вчителів тривалості робочого часу 40 годин на тиждень; скасування надбавок за вислугу років, доплат за класне керівництво, перевірку зошитів, завідування навчальними кабінетами і майстернями та інших виплат за виконання додаткових видів педагогічної роботи, законодавчо встановлених підвищень за педагогічні звання

та роботу у спеціальних закладах освіти, інших передбачених чинним законодавством виплат; здійснення ревізії статті 61 Закону України «Про освіту» та статті 25 Закону України «Про загальну середню освіту» у бік погіршення гарантій щодо рівня посадових окладів (ставок заробітної плати) педагогічних і науково-педагогічних працівників та інших умов праці; запровадження антиконституційних норм про звільнення з роботи педагогічних працівників - пенсіонерів, переукладання безстрокових договорів та строкові; порушення конституційних та законодавчо визначених прав громадян на безоплатне здобуття повної загальної середньої освіти незалежно від місця проживання; збільшення чисельності безробітних за рахунок учителів та інших висококваліфікованих працівників.

3. Підтримати пропозиції та зауваження Профспілки, висловлені у зверненнях до Голови Верховної Ради України, голів фракцій і груп політичних партій, комітетів та народних депутатів України щодо необхідності врахування в законопроекті «Про повну загальну середню освіту», реєстраційний № 0901 (додаються) та під час його прийняття як закону.

4. Схвалити та спрямувати вимоги президії ЦК Профспілки до Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України, Міністерства освіти і науки України щодо забезпечення виконання норм Закону України «Про освіту» в частині фінансування галузі освіти, рівня оплати праці педагогічних працівників, неприпустимості погіршення умов праці, звуження прав і гарантій педагогічним та науково-педагогічним працівникам, скасування доплат, надбавок, підвищень, винагород при прийнятті закону «Про повну загальну середню освіту».

5. Звернутися до Федерації профспілок України з приводу необхідності підтримки позиції Профспілки працівників освіти і науки України, яка відображає інтереси не лише членів своєї організації, а всіх громадян України, та заклик до солідарних дій всіма членськими організаціями.

6. Організаційним ланкам Профспілки усіх рівнів, включаючи первинні профспілкові організації, з метою підтримки і врахування пропозицій ЦК Профспілки й недопущення прийняття норм, які звужують трудові та інші права громадян, серед яких освітяни, під час подальшого розгляду та голосування законопроекту «Про повну загальну середню освіту», реєстраційний 0901, у другому читанні та в цілому провести широку інформаційно-роз'яснювальну роботу серед членів профспілки, особливо з числа вчителів та інших педагогічних працівників, щодо загрози звуженню їхніх трудових і соціально-економічних прав та інтересів, звернувши особливу увагу також на неприпустимість закриття закладів загальної середньої освіти у сільській місцевості, позбавлення права учнів цих закладів здобувати повну загальну освіту за місцем свого проживання. Використовувати при цьому різноманітні форми і методи профспілкової діяльності, проведення, в межах можливого, безпосередніх зустрічей з народними обранцями, представниками місцевих органів влади, громадськістю, батьками учнів, висвітлення зазначених проблем у місцевих засобах масової інформації, на радіо, телебаченні тощо.

7. Висловити солідарну підтримку діям Київської міської організації профспілки щодо проведення 29 жовтня акції протесту проти звуження прав та гарантій при прийнятті законопроекту «Про повну загальну середню освіту».

8. Організаційним ланками Профспілки здійснювати постійний моніторинг проходження у Верховній Раді України законопроектів «Про повну загальну середню освіту» № 0901, «Про Державний бюджет України на 2020 рік № 2000, «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України) № 2144 до другого читання та у випадку неврахування Комітетом з питань освіти, науки та інновацій Верховної Ради України і народними депутатами України вимог президії ЦК Профспілки працівників освіти і науки України під час їх подальшого розгляду бути готовими до вжиття більш активних дій, передбачених законодавством.

Голова Профспілки

Г.Ф. Труханов